

EXODUS (1)

HJM Sales

Geliefde broeders en zusters, reeds geruime tijd speel ik met het idee om een aantal bijbelverklaringen te wijden aan het boek Exodus. Per slot van rekening kunnen Gods kinderen zo enorm veel opsteken van de lessen uit dit boek. Ook zelf heb ik vrij snel na mijn bekering veel studies uit Exodus mogen ontvangen en het gaf mij meer inzicht in de weg, die wij in het volgen van onze lieve Heiland, de Here Jezus Christus, afleggen. Ik heb daarom besloten om nu de koe maar bij de horens te vatten en regelmatig een bijbelverklaring over Exodus op deze website te plaatsen.

De lessen uit Exodus die ik zelf heb ontvangen, waren gebaseerd op de studie van wijlen br. F.G. van Gessel en bewerkt door wijlen br. C. Totays. Gezien de grote zegeningen die ik heb mogen ontvangen, is het evident dat ik hun werk als basis en als richtsnoer zal hanteren. Tevens zal ik af en toe putten uit het boek "Aantekeningen op Exodus" van C.H. Mackintosh, alsmede mijn eigen notities van bijbelstudies van wijlen br. L.F. Noll. Ik bid dat de Heer u overvloedig zal zegenen met deze bijbelverklaringen.

De eerste drie delen van de studie zal ik wijden aan een algemene inleiding. In de volgende delen zal ik trachten om zo veel mogelijk de volgorde van de hoofdstukken te volgen.

Van veel wat in de algemene inleiding wordt behandeld, stel ik mij zo voor dat de Drie-enige God dit in Heilige Gezamenlijkheid heeft besloten en verordeneerd in het hemelse Allerheiligdom. Immers was de mens reeds vóór de grondlegging der wereld door God uitverkoren. Leest u Efez. 1:4; 2 Tim. 1:9; 1 Petr. 1:18-20; Col. 1:22,26-27; Openb. 13:8; Gen. 3:15,21. Gods liefde voor de mens, op grond waarvan zijn verlossing plaatsvindt, was toen reeds aanwezig!

Inleiding

Het tweede boek in de bijbel (geschreven door Mozes) is getiteld Exodus. Het is een onderdeel van de Joodse Torah. De oorspronkelijke Hebreeuwse naam van het boek Exodus is Sjemot (שמות), hetgeen "Namen" betekent. Op die Hebreeuwse naam kom ik nog terug in Deel 2. In de derde eeuw vóór Christus werd echter de Torah in het Grieks vertaald (de zgn. Pentateuch). Het boek Sjemot kreeg in deze vertaling toen de Griekse naam Exodus, dat letterlijk "Uittocht" betekent. Een heel toepasselijke naam, omdat het hoofdonderwerp van het boek Exodus de Verlossing betreft en aansluitend de Uittocht van het volk van Israël uit de slavernij in Egypte en de macht van faraö, de koning van Egypte. We zien hoe het volk van Israël wordt getransformeerd in een priestervolk (Ex. 19:5-6; Ex. 28), dat door God Zijn eerstgeboren zoon (onder de volkeren) wordt genaamd (Ex. 4:22-23). Een volk dat van de andere volkeren wordt onderscheiden door een goddelijke uitverkiezing (Deut. 7:6-8), een goddelijke verlossing uit Egypte en een goddelijke verhoging, omdat God Zelf in haar midden ging wonen (Ex. 25:8). Dit alles met het uiteindelijke doel, dat het volk van Israël uiteindelijk ieder ander volk, elke natie en elke uithoek van de aarde bekend zou maken met Gods Naam (Deut. 4:5-6; Ps. 67:2-3; Jes. 2:3; 43:10-13; 44:8,21).

Maar het zal velen wel bekend zijn, dat we in Exodus ook het typebeeld beschreven zien van onze verlossing als kinderen Gods, d.w.z. onze uittocht uit de macht van zonde en wereld en heerschappij van satan. Egypte is dan het beeld van de wereld, terwijl faraö het typebeeld is van satan, die in de bijbel 'overste van de wereld' wordt genaamd (Joh. 12:31; 14:30; 16:11; Efez. 2:2). Wist u dat in het Hebreeuws de letterlijke betekenis van de naam "Egypte" ("mietsrajiem" – מצרים) "dubbele ellende" is? Hoe typerend voor ons oude leven! In verband met het voorgaande twee schriftgedeelten:

Col. 1:13-14 – *“Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis, en overgezet heeft in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde; In Denwelken wij de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de vergeving der zonden;”* Dit is Exodus ten voeten uit!

1 Cor. 10:6,11 – *“En deze dingen zijn geschied ons tot voorbeelden, opdat wij geen lust tot het kwaad zouden hebben, gelijkerwijs als zij (HJMS: Israël) lust gehad hebben. .... En deze dingen alle zijn hunlieden (HJMS: Israël) overkomen tot voorbeelden; en zijn beschreven tot waarschuwing van ons, op dewelke de einden der eeuwen gekomen zijn.”*

De verlossing van Gods volk Israël uit Egypte is een waarachtig typebeeld van de verlossing van Gods kinderen uit de wereld. Veranderd in koningen en priesters door het Offer van Jezus Christus (Openb. 1:5-6) maken zij nu deel uit van de Gemeente, de Bruid van Christus, en mogen nu getuigen van Hem zijn (Matth. 28:19; Mark. 16:15; Hand. 8:8). En net zoals Israël ontvangt ook de Gemeente het goddelijke voorrecht van verhoging, maar nu woont God niet meer in een tent temidden van Zijn volk, maar in ieders hart (1 Cor. 6:19; 2 Cor. 6:16). Wat een grote genade!

Br. F.G. van Gessel geeft hier een nog preciezer interpretatie. Namelijk, dat we hier het typebeeld zien van de ‘uiteindelijke’ verlossing van de Gemeente (de Bruid) uit de wereld, dat wil zeggen van haar verlossing aan het einde van deze tijdsbedeling (*de einden der eeuwen*). Dan zal sprake zijn van haar zogenaamde Opname, cq. Wegname (1 Cor. 15:51-54; 1 Thess. 4:15-17). Aan het einde van Deel 3 van deze studie zult u hierover een schematisch overzicht van wijlen br. van Gessel aantreffen.

De bevrijding van Israël uit Egypte en de verlossing van de Gemeente uit de wereld zijn grote wonderen Gods. Maar de bijbel spreekt over nóg een wonder, dat wordt vergeleken met de bevrijding van Israël uit Egypte, namelijk de terugkomst van het Joodse volk na een eeuwenlange verstrooiing over de gehele aarde. Jer. 16:14-16 – *“Daarom, ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat er niet meer zal gezegd worden: Zo waarachtig als de HEERE leeft, Die de kinderen Israëls uit Egypteland heeft opgevoerd! Maar: Zo waarachtig als de HEERE leeft, Die de kinderen Israëls heeft opgevoerd uit het land van het noorden, en uit al de landen waarhenen Hij hen gedreven had! want Ik zal hen wederbrengen in hun land, dat Ik hun vaders gegeven heb. Ziet, Ik zal zenden tot veel vissers, spreekt de HEERE, die zullen hen vissen; en daarna zal Ik zenden tot veel jagers, die zullen hen jagen, van op allen berg, en van op allen heuvel, ja, uit de kloven der steenrotsen.”*

In de eerste eeuw na Christus werd Jeruzalem door de Romeinen verwoest, honderdduizenden vermoord en de rest van het Joodse volk over de ganse aarde verstrooid, waar zij zeer zware tijden hebben meegemaakt. Denkt u aan de holocaust, denkt u aan de vreselijke pogroms door de eeuwen heen. Met miljoenen vermoorde Joden tot gevolg! Maar nu komen zij terug, ja, de terugkomst is bijna voltooid. Het nieuwe Israël is gesticht. Bijbelgetrouwe kinderen Gods (bijv. van de Stichting Exodus) vissen hen op en brengen hen naar Israël. Vijanden van het Joodse volk en antisemieten jagen hen op en daardoor terug naar Israël. Daar zijn zij gelukkig relatief veilig en helpen mee hun land opnieuw op te bouwen en te herstellen. Hét teken, dat Jezus spoedig terug zal komen! Matth. 24:32-33 – *“En leert van den vijgeboom deze gelijkenis: wanneer zijn tak nu teder wordt, en de bladeren uitspruiten, zo weet gij, dat de zomer nabij is. Alzo ook gijlieden, wanneer gij al deze dingen zult zien, zo weet, dat het nabij is, voor de deur.”*

Israël wordt als land of natie getypeerd door de vijgenboom (Hos. 9:10, Joël 1:6-7). De bladeren spruiten thans uit zodat de zomer nabij is. Het Hebreeuwse woord voor “zomer” is “kajets” (קַיִץ), dat ook “oogst” betekent, terwijl het woord voor het “einde” (“keets” - קֵץ) heel erg nauw verwant is. Israël wordt ook met de olijfboom vergeleken (Deut. 8:8, Ps. 52:8, Jer. 11:16, Hagg. 2:19, Rom. 11:24). De olijfboom is het beeld van het volk Israël, dat aan de wereld vettigheid en geestelijke voeding zal verschaffen. Herkent u Gods raadsplan? In het kader van deze studie zal ik hier niet verder op ingaan.

Broeders en zusters, we zullen in het boek Exodus twee kanten van de verlossingsmedaille zien. Aan de ene kant mogen we een blik slaan op een geweldige, heilige, liefhebbende

God, onze hemelse Vader. Wat God deed voor Israël, is voor ons een geweldige bemoediging. Aan de andere kant zien we echter de hardnekkigheid en onbekeerlijkheid van Israël en daarmee van ons, door Zijn genade geredde heidenen. En dat is een ernstige les!

De sleutelteksten met betrekking tot Israël's verlossing (en dus ook ónze –) vinden we in:

Ex. 3:7-8,10 – *“En de HEERE zeide: Ik heb zeer wel gezien de verdrukking Mijns volks, hetwelk in Egypte is, en heb hun geschrei gehoord, vanwege hun drijvers; want Ik heb hun smarten bekend. Daarom ben Ik nedergekomen, dat Ik het verlosse uit de hand der Egyptenaren, en het opvoere uit dit land, naar een goed en ruim land, naar een land, vloeiende van melk en honig, tot de plaats der Kanaänieten, en der Hethieten, en der Amorieten, en der Ferezieten, en der Hevieten, en der Jebusieten..... Zo kom nu, en Ik zal u tot Faraö zenden, opdat gij Mijn volk (de kinderen Israëls) uit Egypte voert.”*

Ex. 6:3-7 – *“En ook heb Ik Mijn verbond met hen opgericht, dat Ik hun geven zou het land Kanaän, het land hunner vreemdelingschappen, waarin zij vreemdelingen geweest zijn. En ook heb Ik gehoord het gekerm der kinderen Israëls, die de Egyptenaars in dienstbaarheid houden, en Ik heb aan Mijn verbond gedacht. Derhalve zeg tot de kinderen Israëls: Ik ben de HEERE! en Ik zal ulieden uitleiden van onder de lasten der Egyptenaren, en Ik zal u redden uit hun dienstbaarheid, en zal u verlossen door een uitgestreken arm, en door grote gerichten; En Ik zal ulieden tot Mijn volk aannemen, en Ik zal u tot een God zijn; en gijlieden zult bekennen, dat Ik de HEERE uw God ben, Die u uitleide van onder de lasten der Egyptenaren. En Ik zal ulieden brengen in dat land, waarover Ik Mijn hand opgeheven heb, dat Ik het aan Abraham, Izak, en Jakob geven zou; en Ik zal het ulieden geven tot een erfdeel, Ik, de HEERE!”*

We lezen hier woorden die de Here God tot Mozes sprak. We lezen over uitleiding, redding, verlossing en aanneming tot Gods volk, hetgeen tevens bewaring, voeding, verzorging en dagelijkse leiding impliceert. En daarbij moeten we bedenken, dat het hier een volk van enkele miljoenen personen betrof, dat door God vanuit de vreselijkste slavernij in een positie van volkomen vrijheid, voldoening en blijdschap werd gebracht. Daarmee was het een geweldige gebeurtenis, een wonder zoals de wereld nog nooit had aanschouwd.

We verstaan hieruit dat goddelijke verlossing (inclusief ál de inbegrepen zegeningen):

1. Geheel en al van God komt! Hij hoorde het hulpeloze en hopeloze gekerm van het volk Israël en Hij herinnerde Zich Zijn beloften aan Abraham, Izak en Jakob en Hij nam het besluit om het te verlossen. En Hij nam ook Zelf het besluit om ons te verlossen. Het is goed om eens stil te staan bij het feit, dat onze redding 100% Gods geschenk is.

God opent ons hart. Zodra er een hunkering naar Gods gerechtigheid is, maakt Hij het hart zoekend (Hand. 16:14).

God trekt ons (Joh. 6:44-45).

Gods Geest overtuigt ons (Joh. 16:7-15).

God schenkt ons erkenning van de waarheid, hetgeen leidt tot bekering (2 Tim. 2:25).

God schenkt ons bekering ten leve (Hand. 11:18).

God schenkt ons leven, wekt ons op en maakt ons weer levend (Efez. 2:1-6).

God schenkt ons genade (Efez. 2:8).

God schenkt ons geloof (Efez. 2:8).

God schenkt ons redding (zaligheid) (Efez. 2:8-9).

2. Waarbij God een persoon gebruikt! God had Mozes aangewezen om het volk van Israël uit Egyptische slavernij te voeren, zoals Hij Zijn eigen Zoon Jezus Christus aanwees om ons uit de zondeslavernij te verlossen (Hebr. 10:4-15). Israël moest in Mozes geloven (Ex. 4:1,31) en wij moeten in Jezus geloven. Wie in Jezus gelooft, zal niet verderven, maar zal eeuwig leven hebben. Joh. 3:14-18 – *“En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd*

heeft, alzo moet de Zoon des mensen verhoogd worden; Opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Want God heeft Zijn Zoon niet gezonden in de wereld, opdat Hij de wereld veroordelen zou, maar opdat de wereld door Hem zou behouden worden. Die in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar die niet gelooft, is alrede veroordeeld, dewijl hij niet heeft geloofd in den Naam des eniggeboren Zoons van God.”

Mozes is de hoofdpersoon van het boek Exodus. Hij typeert Jezus. Een andere hoofdpersoon uit Exodus is Mozes' broer Aäron. Aäron typeert in eerste instantie Gods Heilige Geest en later ook Jezus als hemelse Hogepriester.

Uit Ex. 12:1-13 blijkt vervolgens, dat verlossing voorts:

3. Gebaseerd is op het bloed van een geslacht, onberispelijk lam. Ex. 12:3,6b-7,13a – *“Spreekt tot de ganse vergadering van Israël, zeggende: Aan den tienden dezer maand neme een iegelijk een lam, naar de huizen der vaderen, een lam voor een huis.....; ..... en de ganse gemeente der vergadering van Israël zal het slachten tussen twee avonden. En zij zullen van het bloed nemen, en strijken het aan de beide zijposten, en aan den bovendorpel, aan de huizen, in welke zij het eten zullen..... En dat bloed zal ulieden tot een teken zijn aan de huizen,.....”*
 Het principe van verlossing op grond van bloed gold voor Israël en geldt ook voor ons. De losprijs voor de verzoening van de zonde is het bloed. Voor het oudtestamentische Israël het bloed van een lammetje, voor ons het Bloed van Jezus, Gods eigen Lam.
 Lev. 17:11 – *“Want de ziel van het vlees is in het bloed; daarom heb Ik het u op het altaar gegeven, om over uw zielen verzoening te doen; want het is het bloed, dat voor de ziel verzoening zal doen.”*
 Joh. 1:29 – *“Des anderen daags zag Johannes Jezus tot zich komende, en zeide: Zie het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt!”*
 1 Petr. 1:18-19 – *“Wetende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uw ijdele wandeling, die u van de vaderen overgeleverd is; Maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam;”*
 Col. 1:13-14 – *“Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis, en overgezet heeft in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde; In Denwelken wij de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de vergeving der zonden;”*
4. Door Gods soevereine macht wordt verwezenlijkt. Want toen het bloed was gestort, kon God, zonder aan Zijn rechtvaardigheid en heiligheid te kort te doen, het oordeel aan het volk van Israël voorbij laten gaan en hen uitleiden uit Egypte (Ex. 6:6-7). Op grond van Jezus' gestorte Bloed vergeeft Hij ons en laat ook aan ons het oordeel voorbij gaan.
 Ex. 12:12-13 – *“Want Ik zal in dezen nacht door Egypteland gaan, en alle eerstgeborenen in Egypteland slaan, van de mensen af tot de beesten toe; en Ik zal gerichtten oefenen aan al de goden der Egyptenaren, Ik, de HEERE! En dat bloed zal ulieden tot een teken zijn aan de huizen, waarin gij zijt; wanneer Ik het bloed zie, zal Ik ulieden voorbijgaan; en er zal geen plaag onder ulieden ten verderve zijn, wanneer Ik Egypteland slaan zal.”*
 Rom. 3:25-26 – *“Welken God voorgesteld heeft tot een verzoening, door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, door de vergeving der zonden, die te voren geschied zijn onder de verdraagzaamheid Gods; Tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid in dezen tegenwoordigen tijd; opdat Hij rechtvaardig zij, en rechtvaardigende dengene, die uit het geloof van Jezus is.”*
5. Inhoudt, dat God gerichtten heeft uitgeoefend aan ál de goden (lees demonen), die ooit trachtten Israël en thans ook ons in slavernij gebonden te houden. Ex. 12:12b – *“.....; en Ik zal gerichtten oefenen aan al de goden der Egyptenaren, Ik, de HEERE!”*

Dit in ogenschouw nemend en tevens bedenkend, dat faraö (zoals reeds opgemerkt het typebeeld van satan) tijdens het achtervolgen van Israël verdronk in de Rode Zee, is een reden voor grote vreugde. God verbreekt, als wij Jezus aannemen, waarachtig alle banden waarmee wij aan de zondeslavernij waren gekneveld.

Geliefde broeders en zusters, in deze vijf punten (heilsfeiten) ligt al meer dan voldoende bestaansgrond voor het boek Exodus. Om dit aan ons duidelijk te maken, werd Exodus geschreven. Het is een boek vól profetie, waarvan de werkelijke auteur in feite de Heilige Geest was en niet Mozes (2 Petr. 1:19-21).

Maar we mogen ons desondanks ook afvragen, waarom de Exodus, d.w.z. de Uittocht, überhaupt noodzakelijk was. In Deel 2 zal ik deze vraag beantwoorden in het vervolg van deze inleiding. Moge de Heiland u en mij deze week zegenen. Amen.

(wordt vervolgd)